

HALK SAĞLIĞI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
KORUYUCU AĞIZ ve DİŞ SAĞLIĞI PROGRAMI
FLORÜRLÜ VERNİK UYGULAMA REHBERİ

Florürlü vernik, etkin miktarda florür içermesi ve yutma riskinin az olması gibi nedenlerden dolayı, günümüzde, çocuklarda en çok kullanılan ve güvenilir olan topikal florür materyalidir.

Rutin olarak yılda 2 kez uygulanması önerilir. Çürük riski yüksek bireylerde yılda 4 kez uygulanabilir.

UYGULAMA BASAMAKLARI

1. Uygulayıcı, sınıfa girer ve kendini tanıtır.
2. Uygulamanın yapılacağı masanın üzerine tek kullanımlık temiz kâğıt örtü serilir. Kullanılacak malzemeler masaya dizilir.
3. Uygulayıcı, sınıfa, malzemeleri tanıtır ve yapılacak işlemleri anlatır.
4. Toplu olarak diş fırçalama yapılır. Öğrencinin dişlerini fırçalaması mümkün değilse, gazlı bez ya da pamuk rulo ile debris ve mikrobiyal bakteri plağı, dişlerin üzerinden silinerek uzaklaştırılır.
5. Uygulayıcı, el antisepsisi yapar ve eldiven giyer.
6. Uygulamanın yapılmasına izin veren florürlü vernik uygulaması aydınlatılmış onam formunun olup olmadığı kontrol edilir.
7. Diş hekimi tarafından ağız muayenesi yapılır ve kayıtlar tutulur (Bu esnada diş yüzeylerinde SONDLAMA yapılmamalıdır).
8. Gazlı bez veya pamuk rulo ile diş yüzeyleri hafifçe kurulur (Vernik kullanımında, yüzeyin hafif nemli olmasının bir mahsuru yoktur. Ancak verniğin, tükürükle karşılaştığında hızla sertleştiği unutulmamalıdır).
9. Kullanılacak vernik, özel tek kullanımlık taşıyıcısında, fırçası ile iyice karıştırıldıktan sonra, tek kullanımlık fırçayla, diş etine temas ettirilmeden, dişlerin tüm yüzeylerine, ince bir film tabakası oluşturacak şekilde sürülür. Bu işlem, her bir yarım çeneye olmak üzere, sırayla yapılır.
10. Uygulama bittikten sonra kayıt tutulur ve öğrenciye, gerekli önerilerde bulunulur. Bu öneriler şu şekilde sıralanabilir:
 - 1 saat süreyle hiçbir şey yenilip içilmemesi,
 - Uygulamadan sonraki 4 saat boyunca, sert ve sıcak yiyecek-içeceklerin (tost, elma vb.) tüketilmemesi,
 - Uygulamanın yapıldığı akşam, dişlerin fırçalanmaması,
 - Dişlerin, ertesi sabah, kahvaltıdan sonra fırçalanması ve düzenli olarak, her gün, kahvaltıdan sonra ve gece yatmadan önce, günde 2 kez fırçalamanın yapılmasına devam edilmesi.
11. Verniğin diş yüzeylerinde oluşturduğu renklenmenin, gün içinde, kendiliğinden kaybolacağı bilgisi verilir.
12. Florürlü vernik preparatı tek kullanımlık olduğundan, uygulama sırasında açılan ürün, kullanılmasa dahi atılır.
13. Yazılı dokümanlar dosyalanır ve TSM'ye teslim edilir.
14. Kullanılmadan önce, florürlü vernik setinin üzerinde yazan son kullanma tarihi kontrol edilmelidir. Son kullanma tarihi yakın olan ürün öncelikli olarak tüketilmelidir.

15. Florürlü vernik, elinize ulaştığı andan itibaren, öğrencinin ağızına uygulanıncaya kadar, ambalaj üzerinde kayıtlı olan saklama sıcaklığına dikkat edilerek muhafaza edilmelidir.

16. Uygulama sonrasında artan florürlü vernikler, bir sonraki uygulamada kullanılmak üzere, uygun koşullarda saklanmalıdır.

ENFEKSİYON KONTROLÜ İÇİN ALINACAK ÖNLEMLER

1. Malzemelerin üzerine yerleştirileceği temiz kâğıt örtü bulundurulmalıdır.
2. Her öğrenci için ayrı eldiven kullanılmalıdır. Eldiven takılmadan önce ve çıkarıldıktan sonra el antiseptisi sağlanmalıdır.
3. Gazlı bez ve pamuk rulolar kapalı (steril) kaplarda saklanmalıdır.
4. Tek doz florürlü vernik ve uygulama fırçasının içinde bulunduğu florürlü vernik seti kullanılmalıdır.
5. Tek kullanımlık fırça kullanılmalıdır.

FLORÜRLÜ VERNİĞİN UYGULANAMAYACAĞI ÇOCUKLAR

1. Alerjik reaksiyona bağlı olarak hastaneye yatmış olan ve astım rahatsızlığı olan,
2. Reçine ve çam fıstığına bağlı bilinen alerjisi olan,
3. Vücudunda döküntüsü olan ya da dudaklarında, ağız içinde, dilinde ve dışınde yarası bulunan,
4. Suçiçeği gibi döküntülü hastalıkları geçirmekte olan çocuklara florürlü vernik uygulaması yapılmamalıdır.

UYGULAMADA KARŞILAŞILABİLECEK YAN ETKİLER

1. Uygulama esnasında, öğürme refleksine bağlı olarak, nadiren bulantı veya kusma gelişebilir.
2. Reçine veya çam fıstığı alerjisi olanlarda alerjik reaksiyonlara rastlanabilir. Alerjik reaksiyonlar, ağız içinde kabartılar şeklinde görülebilir.
3. Astım hastalarında çok nadir olarak nefes darlığı gelişebilir.

UYARI: Florürlü vernik uygulaması sonrasında beklenmeyen bir etki görüldüğü takdirde, vernik, diş fırçası ve diş ipi kullanılarak diş yüzeyinden temizlenir ve ılık su ile ağız çalkalatılarak, çocuğun tükürmesi sağlanır. Sonrasında, gerekli tedbirler alınarak, çocuğun, en yakın sağlık merkezine götürülmesi sağlanır.

SIK SORULAN SORULAR

Anasınıfı öğrencilerine yapılan florürlü vernik uygulaması sonrası dental florozis riski var mıdır?

Uluslararası güvenilirliği olan Hastalık Kontrol ve Koruma Merkezi (CDC), profesyonel olarak uygulanan florürlü verniklerin, 6 yaşından küçük çocuklarda dahi dental florozis için risk faktörü olduğunu gösteren bilimsel kanıt olmadığını bildirmiştir. (www.cdc.gov/fluoridation/fluoride_products/). Yine, konu hakkında kanıta dayalı çalışmalar incelendiğinde; 3 yaş altında, yüksek dozda sistemik alım olmadıkça florozis riskinin olmadığı görülmektedir (Wong MCM, Glenn AM, Tsang BWK, Lo ECM, Worthington HV, Marinho VCC, Topical Fluoride As a Cause Of Dental Fluorosis in Children, The Cochrane Library 2010, Issue 1).

Kanıta dayalı bu veriler, Genel Müdürlüğümüz tarafından oluşturulan “Koruyucu Ağız ve Diş Sağlığı Bilimsel Danışma Komisyonu” tarafından değerlendirilmiş ve programda yer

alan florürlü vernik uygulamasının, gerek 60 ay ve üzeri çocuklarda gerçekleştirilmesi gerekse az miktarda kullanılan florürlü verniğin, tükürükle temas ettiğinde diş yüzeyinde kısa sürede sertleşmesinden dolayı yutma riskinin az olması ve yılda iki kez lokal olarak yapılan bu uygulama ile sürekli bir sistemik alımın ve dental florozis riskinin söz konusu olmaması nedenleriyle herhangi bir sağlık riski oluşturmayacağı ve güvenle kullanılabilceği sonuçlarına varılmıştır.

Çeşme suyunda yüksek florür bulunan bölgelerde, uygulama güvenilir midir?

Yukarıda ifade edilen kanıta dayalı veriler ışığında; 60 ay ve üzeri çocuklara uygulanacak florürlü verniğin, çeşme suyundaki flor iyon konsantrasyonunun yüksek olduğu yerlerde dahi güvenle kullanılabilceği değerlendirilmiştir.

Florürlü vernik uygulaması ne sıklıkta yapılacaktır?

Koruyucu Ağız ve Diş Sağlığı Programı'nda, florürlü verniğin, aynı eğitim öğretim yılı içerisinde, 6 aylık periyodlarla ve iki kez uygulanması öngörülmüştür. İklim şartları, mevsimlik nüfus hareketleri gibi bölgenin koşulları göz önünde bulundurularak, iki uygulama arasındaki periyod en fazla 3 aya kadar kısaltılabilir. Örneğin; birinci uygulama 15.12.2018'te yapılmış ise ikinci uygulama 15.03.2019'ten önce yapılmamalıdır.

Çürük risk düzeyi yüksek olan çocuklarda ise uygulama 3 aylık periyodlarla yılda 4 kez uygulanabilir.

Florürlü vernik uygulamasına ne kadar süre ile devam edilecektir?

Florürlü vernik uygulaması, 60 ayını doldurmuş anasınıfı öğrencileri ile başlanış ve her yeni eğitim öğretim yılında bir üst sınıf öğrencileri uygulamaya dahil edilerek 4. sınıf öğrencilerine uygulamanın yapılması ile programın tamamlanması planlanmıştır. Böylece her öğrenciye 4. sınıfın sonuna kadar florürlü vernik uygulaması yapılacaktır.